

Gedragcode

Voor de scholen van Het Sticht.

Inleiding

Binnen de scholen van Het Sticht wordt onderwijs gegeven en worden onderwijsondersteunende taken uitgevoerd door personeel dat in dienst is bij de Stichting en werkt ten dienste van de Stichting.

De kinderen die de scholen bezoeken en hun ouders verkeren in een min of meer afhankelijke positie van het genoemde personeel. De medewerkers dienen zich daarvan bewust te zijn.

Een goede relatie tussen personeelsleden, leerlingen en ouders is van wezenlijk belang voor het goede functioneren van de scholen.

Om dat te bereiken is deze gedragscode ontwikkeld.

De gedragscode beoogt een klimaat te scheppen van acceptatie, respect en vertrouwen.

Een dergelijk klimaat is voorwaarde om een optimale leer- en werksituatie te bewerkstelligen voor alle leden van de schoolgemeenschap.

Tien gouden gedragsregels

Binnen alle scholen van onze Stichting zijn de volgende gedragsregels van kracht:

1. Er wordt rekening gehouden met de gelijkheid van rechten en fundamentele vrijheden van anderen. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen mensen en er wordt geen voorkeur, beperking of uitsluiting toegepast. Er wordt niet gediscrimineerd.
2. Er worden geen racistische opvattingen geuit.
3. Niemand wordt aangesproken op uiterlijk of seksuele geaardheid.
4. Leden van de schoolgemeenschap vallen elkaar niet fysiek of psychisch lastig, bedreigen elkaar niet, vallen elkaar niet aan en negeren elkaar niet.
5. Een ieder gaat behoedzaam om met de eigendommen van de ander en van de school en draagt er mede zorg voor.
6. Iedereen respecteert de mening van de ander en dringt zijn mening niet op.
7. Alle leden respecteren de persoonlijke levenssfeer van de ander.
8. Leden van de schoolgemeenschap geven elkaar geen ongewenste seksueel getinte aandacht.
9. De volwassenen zijn zich bewust van hun macht over kinderen en gaan hier zorgvuldig mee om.
10. Alle leden van de schoolgemeenschap houden zich aan deze gedragsregels en zien er op toe dat anderen dat ook doen.

Doel van deze gedragscode

- duidelijkheid verschaffen over wat er van elkaar mag worden verwacht binnen de Stichting
- duidelijkheid verschaffen over wat er niet wordt getolereerd in het gedrag van betrokkenen binnen onze Stichting.

De vastgestelde gedragscode moet het mogelijk maken

- dat de betrokkenen elkaar kunnen aanspreken op de naleving van de afspraken
- dat ouders kan worden uitgelegd hoe het personeel omgaat met de aan hen toevertrouwde kinderen
- dat de bekendheid met de gedragscode een preventieve werking heeft
- dat per school verdere gedragsregels kunnen worden opgesteld die op deze gedragscode zijn gebaseerd
- dat bij overtreding van de gedragscode de juiste actie kan worden ondernomen.

Er is een specifieke gedragscode geformuleerd om de volgende situaties te voorkomen:

- A. Ongewenste intimiteiten en seksuele intimidatie
- B. Pesten
- C. Agressie en geweld
- D. Discriminatie en racisme
- E. Schending van de privacy

A. Ongewenste intimiteiten en seksuele intimidatie

Het schoolklimaat

De school schept een klimaat waarin kinderen, leraren en ouders zich veilig voelen. Daarom

- toont iedereen respect voor de ander
- is er ruimte gecreëerd om verschillend te zijn
- schept de school voorwaarden om een positief zelfbeeld te ontwikkelen
- wordt er aandacht besteed aan zelfredzaamheid en weerbaarheid.

Binnen een veilig schoolklimaat worden de volgende gedragingen niet getolereerd:

- grappen met een seksueel getinte, voor de ander vernederende of intimiderende strekking
- seksueel getinte, vernederende toespelingen of insinuaties (direct of indirect bedoeld)
- aanrakingen die door de ander als ongewenst of intimiderend worden ervaren
- het verspreiden of ophangen van door de ander als seksueel intimiderend ervaren affiches, tijdschriften, e.d.

Contact tussen volwassenen en kinderen

Kinderen verkeren in een afhankelijke positie ten opzicht van volwassenen. Vandaar dat er voor de contacten tussen kinderen en volwassenen duidelijke afspraken zijn.

Kuffelen en op schoot nemen

In de groepen 1 tot en met 4 zijn deze contacten mogelijk, zij het dat hierbij de wensen van kinderen en ouders moeten worden gerespecteerd.

In de hogere groepen worden deze contacten niet meer toegestaan.

Het troosten, feliciteren, e.d. van kinderen moet overigens wel een spontaan gebeuren blijven.

Eén-op-één situaties

Wanneer kinderen langer dan een kwartier op school nablijven worden de ouders hiervan op de hoogte gesteld.

Kinderen worden niet alleen bij een leerkracht thuis uitgenodigd.

Wanneer een groepje kinderen de leerkracht bezoekt, gebeurt dit alleen met instemming van de ouders.

Aan- en uitkleden

In de groepen 1 tot en met 4 kunnen de kinderen, indien nodig, geholpen worden met aan- en uitkleden. Toch kan het nodig zijn dat er ook in de hogere groepen hulp nodig is.

Is er sprake van een handicap, dan zal over het aan- en uitkleden een afspraak worden gemaakt met de ouders.

In alle andere situaties, bijvoorbeeld bij onwel worden of bij verwondingen, wordt aan de leerling de vraag gesteld of de volwassene moet helpen.

Bij noodsituaties is een volwassene verplicht direct te handelen. De ouders worden hiervan achteraf in kennis gesteld.

Bij gymnastiek- en zwemlessen vanaf groep 5 kleden jongens, meisjes en leerkrachten zich gescheiden, in aparte ruimten om.

Het is volwassenen niet toegestaan om zonder duidelijke reden en zonder kloppen en een korte wachttijd de kleedruimte van kinderen binnen te gaan. In alle gevallen is de volwassene daarbij gekleed.

Tijdens buitenschoolse activiteiten (sporttoernooi, schoolkamp, e.d.) gelden dezelfde gedragsregels als in de schoolsituatie.

Tijdens een schoolkamp bestaat de leiding bij voorkeur uit mannen en vrouwen.

Jongens en meisjes slapen in gescheiden, afzonderlijke ruimten.

Seksueel misbruik

Wanneer er sprake is van seksueel misbruik (of sterke vermoedens daarvan) van een leerling door een bij de school betrokken volwassene neemt de directeur direct contact op met het bestuur. Het bestuur schorst de (mogelijke) dader en neemt contact op met de politie voor het instellen van een onderzoek en zondig voor het vervolgen van de dader.

Wanneer seksueel misbruik wordt vermoed van een leerling door iemand van buiten de school, worden de schoolarts en de vertrouwensarts geraadpleegd voor de te nemen maatregelen.

Bij bovenstaande is de uitgave “Seksueel misbruik op of rond de school” van de Jeugdgezondheidszorg leidraad. Deze uitgave is op iedere school van de Stichting aanwezig in de informatiemap van de GGD.

B. Pesten

Pesten is iets anders dan plagen of een keer iemand dwars zitten.

Pesten is het stelselmatig lichamelijk of geestelijk kleineren en intimideren van een ander.

Voorkomen is altijd beter dan genezen. Daarom wordt er blijvend gewerkt aan een goed pedagogisch klimaat binnen de school en binnen de groep, zodat een ieder zich veilig en geborgen voelt. Bij de preventie behoort ook het toezicht van leerkrachten op het plein vóór schooltijd en tijdens de pauze.

De leerkracht draagt bovendien zorg voor een positieve groepsvorming

- door respect voor elkaar te leren opbrengen,
- door het weerbaar maken van leerlingen,
- door samenwerking en hulp aan elkaar te stimuleren,
- door het leren uitpraten en bijleggen van ruzies,
- door in de groep en bij sport en spel zélf groepen samen te stellen,
- door de uitwerking van pestgedrag aan de orde te stellen (door middel van verhalen, liedjes, dramatische expressie, videopresentatie).

Als gesignaleerd wordt dat pestgedrag desondanks voorkomt, neemt de leerkracht stelling:

ondubbelzinnig wordt duidelijk gemaakt dat dergelijk gedrag wordt afgekeurd en verafschuwd.

Procedure bij geconstateerd pestgedrag

De leerkracht

- spant zich in zicht te krijgen op de oorzaak en omvang van het pestgedrag en de gevolgen voor het slachtoffer
- probeert het invoelend vermogen van de overige leerlingen te mobiliseren ten gunst van het slachtoffer
- meldt het pestgedrag bij de directeur en in de team- of bouwvergadering
- gaat in gesprek met de ouders van zowel het slachtoffer als de pester
- probeert gedragsverandering van zowel de pester als het slachtoffer te bewerken
- roept de hulp in van de overige leerlingen van de groep en de overige pleinwachten
- adviseert zonodig de ouders van pester en/of slachtoffer professionele hulp in te schakelen.

Wanneer het pestgedrag niet ophoudt zijn sancties onvermijdelijk.

C. Agressie en geweld

Binnen de schoolgemeenschap moet er alles aan worden gedaan om lichamelijk en verbaal geweld te voorkomen.

Onder verbaal geweld verstaan we onder andere vloeken, verwensingen en bedreigingen.

Wanneer zich lichamelijk of verbaal geweld voordoet wordt dit niet getolereerd en worden daartegen stappen ondernomen.

Relatie leerkracht - leerling

De leerkracht houdt zich verre van agressie en geweld in de relatie tot de leerlingen.

Er wordt geen geweld gebruikt als strafmaatregel. Overtreedt een leerkracht deze regel door een emotionele reactie, dan wordt dit direct gemeld bij de directeur. Bovendien wordt er contact gezocht met de ouders, liefst vóóordat de leerling zelf met de ervaring thuiskomt.

De leerkracht meldt het gebeurde, legt de reactie uit en biedt excuses aan.

Wanneer de ouders hiermee geen genoegen nemen wordt door de directeur een gesprek gearrangeerd met ouders en betrokken leerkracht. Hiervan wordt een

schriftelijk verslag gemaakt dat aan de ouders en leerkracht ter hand wordt gesteld. Dit verslag wordt opgenomen in het betreffende dossier. In het uiterste geval zal de directeur de ouders doorverwijzen naar de klachtencommissie via de vertrouwenspersoon.

Relatie ouders - leerkracht en leerling - leerkracht

Uitgangspunt is, dat de veiligheid in school voor leerlingen en personeel moet zijn gewaarborgd.

1. Bij *verbaal geweld* van ouders naar een leerkracht zal de directeur als eerstverantwoordelijke de ouders op hun gedrag aanspreken en zonodig een gesprek arrangeren.

Van het incident wordt een schriftelijke aantekening gemaakt door directeur en betrokken leerkracht. Wanneer er een gesprek is geweest tussen directeur en ouder(s) zal daarvan een schriftelijke neerslag worden gemaakt, ondertekend door beide partijen.

Bij een volgend gesprek tussen betrokken leerkracht en ouders is de directeur (zonodig) aanwezig.

Herhaalt het verbale geweld zich, dan zal de ouders te kennen worden gegeven dat zij een te grote inbreuk maken op de veiligheid binnen de school en zal hen worden gevraagd een andere school te zoeken.

Heeft dit geen resultaat dan zal aan het bestuur worden gevraagd de ouders, dan wel de ouders en kind(eren) te schorsen of te verwijderen.

2. Bij *lichamelijk geweld* van een ouder, dan wel het dreigen daarmee, stelt de directeur direct het bestuur op de hoogte. In overleg zal worden besloten of aangifte bij de politie zal worden gedaan. Natuurlijk is het slachtoffer vrij om te beslissen of geweldpleging wordt gemeld bij de politie.

De betreffende ouder zal schriftelijk te kennen worden gegeven dat de toegang wordt ontzegd tot het moment waarop het bestuur een beslissing heeft genomen over de uiteindelijke maatregel. Deze maatregel (tijdelijke of definitieve verwijdering van de ouder van school) wordt schriftelijk en met redenen omkleed aan de ouders meegedeeld.

3. Bij *verbaal en/of lichamelijk geweld van een ouder naar een leerling, niet zijnde het eigen kind, binnen de schoolsituatie* zal de directeur deze ouder op hun gedrag aanspreken en de ouder(s) van het betrokken kind informeren.

Zonodig wordt een gesprek gearrangeerd. (Zie verder punt 1 en punt 2)

Relatie leerling - leerling

Binnen elke school zijn gedragsregels opgesteld voor de leerlingen.

Bij gebruik van agressie en geweld zijn sancties onvermijdelijk.

D. Discriminatie en racisme

Discriminatie en racisme beginnen met het beoordelen van een ander op uiterlijke en culturele kenmerken. Scheldwoorden, in kwaadheid geuit, vormen soms de opstap naar discriminerende en racistische opmerkingen.

Binnen de schoolgemeenschap wordt daarom direct opgetreden als dergelijke scheldwoorden en opmerkingen worden gebruikt.

Van alle betrokkenen in de schoolgemeenschap wordt het volgende verwacht

- dat zij artikel 1 van de Grondwet in acht nemen
- dat zij elkaar gelijkwaardig behandelen op basis van wederzijds respect
- dat zij geen discriminerende of racistische taal in of rond de school bezigen
- dat zij ervoor zorgen dat er geen discriminerend of racistische teksten of afbeeldingen in school aanwezig zijn.

De procedure bij gesignaleerde discriminerende of racistische uitingen van leerlingen is gelijk aan de procedure bij pestgedrag.

Wanneer die uitingen waargenomen zijn bij volwassenen wordt dit gemeld bij de directeur.

Deze heeft een gesprek met betrokkenen en legt dit gesprek schriftelijk vast.

Bij herhaling zal de directie sanctiemaatregelen van het bestuur vragen (waarschuwing, schorsing, verwijdering, ontslag).

Sancties voor leerlingen

Sancties die uitsluitend door de school aan leerlingen kunnen worden opgelegd zijn:

- a. *een waarschuwing*
- b. *uitvoeren van een werkopdracht*
- c. *verwijdering uit de groep voor een korte tijd, verwijdering uit een bepaalde les*

Wanneer deze lichte sancties geen effect hebben, worden de ouders op school gevraagd om verdere maatregelen te bespreken.

Een sanctie die als vervolg hierop door de directeur kan worden genomen zijn:

- d. *schorsing van een leerling* voor een periode van maximaal een week. Het besluit tot schorsing wordt binnen 24 uur schriftelijk aan de ouders / verzorgers van de leerling meegedeeld.

Bij schorsing van een periode langer dan een dag wordt door de directeur de ambtenaar voor leerplichtzaken schriftelijk en met opgaaf van redenen in kennis gesteld.

Het bestuur kan in het uiterste geval over gaan tot:

- e. *definitieve verwijdering van de leerling.*

Algemene gronden voor verwijdering zijn het schuldig maken aan ernstig wangedrag en bij herhaling overtreden van de gedragscode.

Een leerplichtige leerling mag worden uitgeschreven als leerling van een school, wanneer deze leerling elders is ingeschreven of van de leerplicht is vrijgesteld.

Alleen wanneer er gedurende acht weken zonder succes is gezocht naar een zodanige school of instelling kan, in afwijking van het voorgaande, tot definitieve verwijdering worden overgegaan.

1. Een besluit tot verwijdering wordt pas genomen nadat de betrokken leerkracht, de ouders en, indien gewenst, de leerling zijn gehoord.
2. Definitieve verwijdering vindt pas plaats na overleg met de inspecteur voor het onderwijs (tijdens deze periode kan de leerling worden geschorst).
3. Het bestuur stelt de inspecteur en de leerplichtambtenaar schriftelijk en met redenen omkleed in kennis van een definitieve verwijdering.

4. Het besluit tot definitieve verwijdering van een leerling wordt per aangetekende brief en met redenen omkleed aan de ouders / verzorgers van de betreffende leerling meegedeeld. De directeur ontvangt een kopie van deze brief.
5. De ouders / verzorgers kunnen binnen een week een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij het bevoegd gezag als zij het met de beslissing oneens zijn.
6. Alvorens op het bezwaar te beslissen worden de ouders door het bevoegd gezag gehoord. Binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift wordt per aangetekende brief de beslissing van het bestuur aan de betrokken ouders / verzorgers meegedeeld.
7. Directeur, inspecteur en leerplichtambtenaar ontvangen een kopie van deze brief.

E. Schending van de privacy

Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties en uitslagen van toetsen en testen worden als privacygegevens beschouwd.

Om misbruik van deze gegevens te voorkomen zijn de volgende afspraken gemaakt:

- iedereen binnen de Stichting respecteert het recht om privacygegevens niet beschikbaar te stellen aan school of hulpverlenende instanties
- in formele en informele sfeer wordt de privacy van alle betrokkenen binnen de Stichting gerespecteerd. Privacygegevens worden alleen besproken voor zover ze relevant zijn bij de uitoefening van het werk
- privacygegevens die door een ouder, kind, collega in strikt vertrouwen worden bekend gemaakt, worden niet doorgegeven aan anderen
- privacygegevens die van belang zijn voor de begeleiding van een leerling worden alleen met medeweten van de ouders bewaard in het leerling-dossier
- uitslagen van onderzoeken en tests van de leerlingen, van school of van hulpverlenende instanties, mogen alleen worden ingezien door de ouders, de groepsleerkracht, intern begeleider, remedial teacher en de directie
- uitslagen van onderzoeken en tests van de leerlingen, van school of van hulpverlenende instanties, worden alleen met toestemming van de ouders doorgegeven aan derden en uitsluitend dan als het voor de verdere begeleiding van de leerling van belang is
- leerling-gegevens worden niet besproken in het bijzijn van of met niet-betrokkenen (bijvoorbeeld andere ouders)
- indien geheimhouding van privacygegevens de opvang en begeleiding van een kind ernstig belemmert, bijvoorbeeld bij (seksuele) mishandeling, worden alleen de relevante gegevens doorgegeven aan direct betrokkenen en bevoegde instanties. Dit waar mogelijk na bespreking met het betrokken kind.

In de situatie waarbij ouders gescheiden zijn, wordt op verzoek ook informatie verstrekt aan de ouder die niet de dagelijkse zorg over de leerling heeft, echter pas nadat de eerst verantwoordelijke ouder daarvan op de hoogte is gebracht. Deze informatie wordt niet verstrekt als er zwaarwegende belangen van het kind zijn die zich daartegen verzetten. Dit moet blijken uit aangevoerde feiten en omstandigheden.

(Eerste versie Nbl mrt 04)